

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Gnarps skola
i Nordanstigs kommun

2010-11-26

Rektorn vid Gnarps skola

Bergevägen 25

820 77 Gnarp

Tillsyn i Gnarps skola

Förskoleklass och grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Gnarps skola och Nordanstigs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 indikerar att måluppfyllelsen behöver förbättras i Gnarps skola. Till exempel nådde bara 60 procent av eleverna målen i samtliga delprov i svenska år 2009. Skolans egna uppgifter från år 2010 visar inte heller någon förbättring när det gäller kunskapsresultaten i årskurs 5.

Enligt skolans egna uppgifter var andelen elever som nådde målen i samtliga delprov i de nationella ämnesproven i svenska i årskurs 3 cirka 70 procent år 2010. I matematik nådde cirka 76 procent målen i samtliga delprov samma år. I årskurs 3 kan man dock se en betydlig ökning av andelen elever som uppnått målen i samtliga delprov i de nationella ämnesproven jämfört med år 2009.

Det systematiska kvalitetsarbetet på skolan behöver förbättras för att resultaten ska kunna analyseras och användas för utveckling mot högre måluppfyllelse. Rektorn och lärarna för regelbundet samtal om elevernas måluppfyllelse, men sammanställning över andelen elever som har nått kursplanemålen i varje ämne saknas för årskurs 5. Inte heller i skolans kvalitetsredovisning finns någon övergripande analys av kunskapsresultaten på skolnivå eller över tid.

Skolans rektor har tjänstgjort i Gnarps skola sedan vårterminen 2009 och bedöms vara väl förtrogen med personal, elever och den dagliga verksamheten.

Under sin tid i Gnarps skola har rektorn ägnat mycket tid åt att skapa en organisation för elever i behov av särskilt stöd. Skolan har en egen resursenhet där två av skolans lärare tjänstgör. På Gnarps skola finns också så kallade familjeklasser, vilket är en form av särskilt stöd, där även elevens vårdnadshavare eller annan vuxen av betydelse för eleven engageras i arbetet mot högre måluppfyllelse. Rektorn har också anställt ytterligare personal i syfte att elever i behov av särskilt stöd ska kunna få detta.

Trots insatserna finns elever på skolan som inte får det stöd de behöver för att kunna nå kursplanens mål i alla ämnen och därmed få känna den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter. Det är därför angeläget att effekterna av det särskilda stödet fortlöpande utvärderas och analyseras.

Skolinspektionen har i tillsynen av Gnarps skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Måluppfyllelsen i samtliga ämnen är inte tillräckligt hög i Gnarps skola. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 och årskurs 3 indikerar att resultaten behöver förbättras (Lpo 94 2.2 Kunskaper Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- I Gnarps skola har inte all pedagogisk personal utbildning för den undervisning de bedriver (2 kap 3-4 §§ skollagen).
- Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att regelbundet utvärdera skolans resultat och för att använda detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen, Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling, Lpo 94 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn ser inte till att alla lärare i tillräcklig grad arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag En likvärdig utbildning, Lpo 94 2.2 Kunskaper).

- Rektorn säkerställer inte att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen Åtgärder mot kränkande behandling, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolan erbjuder inte eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna (2 kap. 9-10 §§ grundskoleförordningen).
- Rektorn ser inte till att särskilt stöd ges till alla elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 § andra stycket skollagen, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektorn ser inte till att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte eleverna studie- och yrkesvägledning (1 kap. 23 § skollagen, Lpo 94 2.6 Skolan och omvärlden).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Rektorn och Nordanstigs kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Nordanstigs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Nordanstigs kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Jens Pettersson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman

Enhetschef

Ing-Marie Littmann

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Gnarps skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nordanstigs kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Gnarpsskola den 27-28 oktober 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt.** Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Gnarpsskola, dels den information som samlats in under besöket. I Gnarpsskola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Gnarps skola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	17
Grundskola	116
Särskoleelever	1

Källa: Skolans egna uppgifter oktober 2010

Gnarps skola ligger i centrala Gnarp. Skolan har elever från förskoleklass till årskurs 6, vilka är uppdelade i två arbetslag: F-2 och 3-6. Två lärare arbetar i Solrosen, som är skolans egen resursenhet. Den tar emot elever som tillfälligt eller regelbundet behöver särskilt stöd i olika ämnen.

På skolan finns kurator och skolsköterska två dagar i veckan.

Rektorn för Gnarps skola ansvarar för grundskoleklasserna, förskoleklassen, skolbarnsomsorgen och intilliggande förskolor. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen beskrivs i separat rapport.

Gnarps skola har ett skoloråd med rektor, förskole-, skol- och föräldrarepresentanter. På skolan finns också en aktiv kontaktföräldraförening.

Integrerat folk- och skolbibliotek finns i samma byggnad som skolan och en stor idrottshall finns i nära anslutning till skolan.

Tillsynsprotokoll för Gnarps skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Måluppfyllelsen i samtliga ämnen är inte tillräckligt hög i Gnarps skola. Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 5 och årskurs 3 indikerar att resultaten behöver förbättras.

Författningsstöd:

Lpo 94 2.2 Kunskaper Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar Skolverkets statistik från år 2009 att cirka 75 procent av eleverna nådde målen i samtliga delprov i matematik respektive engelska, medan cirka 60 procent av eleverna nådde målen i samtliga delprov i svenska. Motsvarande siffror för hela riket var 82 procent i matematik, 84 procent i engelska och 86 procent i svenska. Eftersom sammanställning saknas över andelen elever som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen, kan Skolinspektionen inte göra en säker bedömning av kunskapsresultatet i årskurs 5.

Enligt skolans egna uppgifter har cirka 76 procent av eleverna i årskurs 3 nått målen i samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik år 2010. I svenska har cirka 70 procent av eleverna i årskurs 3 nått målen i samtliga delprov i de nationella ämnesproven år 2010. Detta är visserligen en stor förbättring mot resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 3 för år 2009, då till exempel bara cirka 38 procent nådde målen i samtliga delprov i matematik. Resultaten indikerar dock att skolan behöver göra ytterligare ansträngningar för att säkerställa att eleverna utvecklas så långt som möjligt i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

I Gnarps skola har inte all pedagogisk personal utbildning för den undervisning de bedriver.

Författningsstöd:

2 kap 3-4 §§ skollagen

Motivering:

I Gnarps skola finns personal som, trots att de saknar pedagogisk utbildning, undervisar i ämnet idrott i skolan. Det finns också elevgrupper som undervisas i matematik och NO-ämnena av lärare som saknar utbildning i dessa ämnen. På skolan finns lärare med utbildning i matematik och NO-ämnena, men rektorn uppger att skolan prioriterar att eleverna ska möta så få vuxna som möjligt i sin undervisning. Därför undervisar lärarna med utbildning i matematik och NO-ämnena inte alla elevgrupper. Man använder sig av ett klasslärsystem, där samma lärare undervisar eleverna i den egna klassen i de flesta ämnen. Mot bakgrund av att måluppfyllelsen bedöms vara låg är det viktigt att rektorn ser till att lärarna i Gnarps skola har utbildning i den undervisning de i huvudsak bedriver.

Även undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs av en lärare som saknar utbildning i ämnet. När det gäller svenska som andraspråk uppger rektorn att han har försökt men inte lyckats rekrytera lärare med adekvat utbildning.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att lärarnas arbete med att ge eleven och elevens vårdnadshavare förlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling uppfyller författningarnas krav då det gäller de individuella utvecklingsplanerna.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Lärarna genomför utvecklingssamtal med alla elever och skriver individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen varje termin. De individuella utvecklingsplanerna innehåller dock inte skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till kursplanernas mål i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Det framgår inte alltid tydligt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Vissa IUP saknar en tydlig koppling till läroplanens och kursplanernas mål.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att regelbundet utvärdera skolans resultat och för att använda detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Tillsynen visar att det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen behöver bli bättre. Rektorn och lärarna har visserligen en allmän bild över måluppfyllelsen i klasserna men dokumentation i förhållande till målen i de nationella kursplanerna finns bara på individnivå och saknas på skolövergripande nivå och över tid.

För att kunna använda skolans resultat för att nå högre måluppfyllelse är det nödvändigt att göra en regelbunden uppföljning och utvärdering av resultaten på skolövergripande nivå.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn ser inte till att alla lärare i tillräcklig grad arbetar med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag En likvärdig utbildning

Lpo 94 2.2 Kunskaper

Motivering:

Av samtal, intervjuer och besök i verksamheten framgår att rektorn och lärarna i Gnarpsskola är medvetna om vikten av att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vid besök i verksamheten såg inspektörerna flera exempel på detta. Besöken visade dock också lektioner där elever fick

sitta och arbeta självständigt med uppgifter som upplevdes som alltför enkla och inte stimulerande.

Lärarna uppger i intervjuer och samtal att de inte alltid hinner organisera och genomföra arbetet så att alla elever utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Anledningen till detta uppges vara att det i vissa grupper på skolan finns många elever i behov av särskilt stöd, och att skolans organisation för att ge särskilt stöd inte alltid räcker till.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att skolans arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling som fullt ut uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen Åtgärder mot kränkande behandling

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Av intervjuer och samtal med rektorn, lärare, elever och elevhälsopersonal framkommer att Gnarps skola ser allvarligt på mobbning och andra former av kränkande behandling och att det pågår ett värdegrundsarbete. Av samtal och intervjuer med elever framkommer också att de upplever skolan som en trygg miljö. Skolan har en årlig plan mot kränkande behandling. Den saknar dock en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt hur de planerade åtgärderna i förra årets plan har genomförts.

Det framgår inte heller tydligt på vilket sätt eleverna har varit delaktiga i framtagandet av planen mot kränkande behandling.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att skolan erbjuder eleverna modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

2 kap. 9-10 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

I Gnarps skola finns elever med annat modersmål än svenska. Trots detta har inte skolan erbjudit någon modersmålsundervisning. Rektorn uppger att han har redovisat till modersmålsansvarig i kommunen vilka elever som finns på Gnarps skola med annat modersmål än svenska. Enligt rektorn har han därefter inte tagit reda på huruvida det i kommunen finns flera elever som talar samma modersmål. Rektorn saknar därmed underlag för att fatta beslut om modersmålsundervisning ska anordnas.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektorn ser inte till att särskilt stöd ges till alla elever som har svårigheter i skolarbetet

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket skollagen

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Gnarps skola har ett utbyggt system för särskilt stöd. Bland annat har extra personal anställts under året för att försöka möta behovet av särskilt stöd för alla elever som behöver det i skolans egen resursenhet. I Gnarps skola arbetar också lärare och kurator tillsammans i så kallade familjeklasser, vilket är en form av särskilt stöd där även elevens vårdnadshavare eller annan vuxen av betydelse för eleven engageras i arbetet mot högre måluppfyllelse.

Trots detta framkommer av samtal och intervjuer med lärare och rektorn samt av besök i verksamheten att alla elever som behöver särskilt stöd inte får detta. Mot bakgrund av detta är det angeläget att effekterna av det särskilda stödet fortlöpande utvärderas och analyseras.

Bedömning:

Rektorn ser inte till att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

Trots att det på skolan finns elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål, erbjuder inte skolan detta, vilket Skolinspektionen ser allvarligt på. Eftersom studiehandledning på modersmålet är en form av särskilt stöd är det rektorns skyldighet att se till att detta ges till de elever som behöver det. Mot bakgrund av att skolan behöver förbättra kunskapsresultaten i relation till de nationella målen i kursplanerna är det nödvändigt att se till att alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får detta.

Bedömningsområde: Studie- och yrkesvägledning

Bedömning:

Skolan erbjuder inte eleverna studie- och yrkesvägledning.

Författningsstöd:

1 kap. 23 § skollagen

Lpo 94 2.6 Skolan och omvärlden

Motivering:

Gnarps skola har ingen egen studie- och yrkesvägledare, men har tillgång till tjänsten på den skola i kommunen dit de flesta elever fortsätter efter årskurs 6. Dock saknas regelbunden kontakt med studie- och yrkesvägledaren. I Gnarps skola saknar således eleverna information och vägledning inför sin fortsatta utbildning och yrkesinriktning.